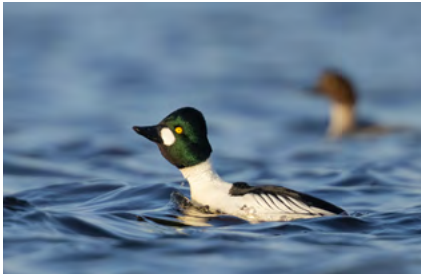

Zeldzame broedvogels in 2025

Het jaar 2025 bracht opmerkelijke broedgevallen en territoria voort. Hieronder een eerste overzicht van de meest opvallende en bijzondere meldingen van zeldzame broedvogels.

▲ Baltsende Brilduikers op de Veluwe.
Foto: Thijs Glastra

▲ Nieuwe broedvogel, de Grote Zaagbek.
Foto: Cor Fikkert

Witoogeend tot Kraanvogel

- In Diependal baltte een man **Witoogeend** en paarde met een vrouw Kuifeend.
- Paren **Wilde Zwanen** zaten in Drenthe (mogelijk nestbouw) en Friesland (vijf kuikens, waarvan 1 vliegvlug).
- Van eind mei tot eind juli pleisterde een paar **Ijseenden** op Marker Wadden maar voor zover bekend waren er geen aanwijzingen voor een broedgeval.
- In een plas op de noordelijke Veluwe waren het gehele broedseizoen twee (baltsende) paren **Brilduikers** aanwezig.
- Minimaal zes paren **Nonnetjes** zaten op de sinds 2010 bezette Friese broedplek.
- De spectaculaire, en langverwachte, nieuwkomer **Grote Zaagbek** kwam in de vorige Sovon-nieuws al uitgebreid aan bod. Begin juni werden op het Ketelmeer minimaal drie vrouwtjes met kleine jongen ontdekt en gefotografeerd!
- Op de Sallandse Heuvelrug bolderden zes **Korhanen** en werden minstens drie kuikens (hanen) groot.
- Het aantal territoria van de **Kwartelkoning** staat voorlopig op 44. Sinds de eeuwwisseling waren het er alleen in 2023 (11) duidelijk minder. Ze riepen in Groningen (12), Drenthe (12), Friesland (4), Overijssel (4), Flevoland (2), Gelderland (4), Noord- en Zuid-Holland (beide 3).
- Het was een opvallend mager jaar voor het **Kleinst Waterhoen** met solitaire territoria in De Leijen in Friesland en De Wieden. In dat laatste gebied riepen op 10 juni ook twee **Klein Waterhoentjes** waarvan er één drie dagen bleef.
- Met minstens 75 paren was het aantal **Kraanvogels** opnieuw toegenomen (2024: 70). Het zwaartepunt van de verspreiding ligt sinds de vestiging van de soort in Drenthe/Friesland (2025: minstens 49).

▲ Inmiddels al 75 broedparen van de Kraanvogels in ons land. Foto: Jan Borst

► Minstens één broedverdacht paartje Dwergmeeuwen op het Trintelzand. Foto: Hans Overduin

Roodhalsfuut tot Witvleugelstern

- In de duinen van Ameland zwommen vier paren **Roodhalsfuten** met jongen. Met drie paren en geen enkele vliegvlug jong was het in Drenthe en aangrenzend Friesland, net als 2024, een daljaar. In het Drontermeer en bij Valkenswaard zaten (baltsende) paren.
- Opvallend is de waarneming van een paar **Kuifduikers** van 4 juni tot en met 17 juli in het Fochteloërveen; op 15 en 20 juni baltsend.
- Met op dit moment 68 broedparen **Steltkluten** deed de soort waarschijnlijk een stap terug ten opzichte van 2021-22 en 2024 (rond de 80-90) en zeker 2023 (160-180). De paren zaten in Zeeland (15), Drenthe, Friesland, Utrecht (allen 9), Groningen (8), Flevoland (7), Zuid-Holland (4), Noord-Brabant, Overijssel (beide 3) en Gelderland (1). De soort ontbrak in Limburg en, opvallend, Noord-Holland.
- Er broeden nog steeds **Kemphennen** in ons land. Twee hennen, beide met pullen, werden in juni gefotografeerd in Noord-Friesland.
- Op Marker Wadden zat in juni een, ook alarmerend, paar **Bonte Strandlopers**.
- Een paar **Oeverlopers** bracht langs de IJssel minstens één jong groot. Op vier plekken kwam het tot een territorium op basis van alarmerende vogel(s) in juni.
- Op Trintelzand broedde waarschijnlijk minstens één paar **Dwergmeeuwen**.
- **Witwangsterns** zaten opnieuw in het Zuidlaardermeergebied (32, vrijwel jaarlijks vanaf 2012) en de Onlanden (4, jaarlijks vanaf 2021) en voor het eerst in het Tusschenwater, een nieuw moerasgebied bij Tynaarlo in Drenthe (1 paar).
- In de Krimpenerwaard bracht het enige paartje **Witvleugelsterns** van dit jaar minstens één jong groot.

▲ Het aantal broedende Steltkluten was dit jaar lager dan in voorgaande jaren. Foto: Caroline Moelker

Reigers

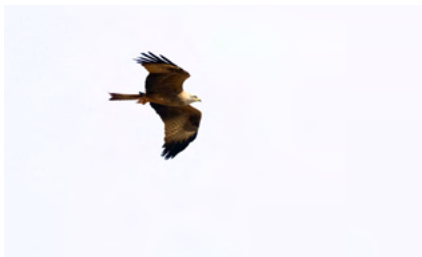
- Met minstens 35 territoria lijkt de stand van de **Woudaap** op het relatief hoge niveau van de twee voorgaande jaren te liggen. In 2000-20 kwam het aantal meldingen geen enkele keer boven de twintig uit. De territoria lagen in Gelderland (9), Zuid-Holland (8), Utrecht (7), met kleine aantallen elders (Groningen, Overijssel, Noord-Holland, Noord-Brabant, Limburg; allen 2, en Flevoland 1).
- De 57 getelde paren **Kwakken** is een record voor in ieder geval de afgelopen decennia. Concentraties zaten in Middelburg (minstens 25), Artis (12, en minstens één nest elders in Amsterdam), Avifauna Alphen aan de Rijn en omgeving (7), en De Banen in Limburg (5).
- De spectaculaire opkomst van de **Koereiger** zette door. Na mislukte broedgevallen in 1998 (1) en 2006 (1) volgde de eerste (3) succesvolle pogingen in 2021, gevolgd door broedgevallen 2022-23 (3 respectievelijk 5). In 2024 zette de reiger een enorme stap met 41 broedparen in zeven vestigingen in evenveel provincies. In 2025 broedden minstens 90 paren verdeeld over negen 'kolonies' in Gelderland (28 nesten), Zeeland (25), Noord-Brabant (13), Overijssel (13), Noord-Holland (6), Limburg (2), Flevoland (1) en Zuid-Holland (twee plekken met 1). Opvallend was het succesvolle broedgeval in Avifauna Alphen aan de Rijn van een 'wild' paartje naast de volière van de in gevangenschap gehouden Koereigers.

▲ 57 paren Kwak: een record! Foto: Marcel Klootwijk

▲ Het aantal broedparen van de Visarend stijgt naar elf. Foto: Maarten Bouwman

▲ Al acht nestbouwende paren van de Zwart Wouw. Foto: Harvey van Diek

▲ In 2025 weer een territorium van de Dwergooruil. Foto: Maurice Frerejean

▲ Een recordjaar met minstens 21 broedparen. Foto: Harvey van Diek

Roofvogels

- De populatie **Visarenden** groeide verder van 6 paren in 2024 naar 11 paren. Er waren 5 broedgevallen (Biesbosch 3, Veluwe 1, Zeeland 1) en 6 paartjes die in het voorjaar aan een nest bouwden (Gelderland 3, Biesbosch 2 en elders in Noord-Brabant 1).
- Hoe lang hebben we nog **Blauwe Kiekendieven**? Bij het enige broedgeval en territorium dit jaar in Nederland, op Terschelling, vlogen drie jongen uit. Net voor de eeuwwisseling broedden in Nederland nog ruim 100 paren.
- Een mannetje **Steppekiekendief**, waarschijnlijk dezelfde als in 2022-24, had in Groningen een nest met een vrouwtje Bruine Kiekendief. Er vlogen drie hybride jongen uit (2023: 3-4 jongen, 2024: 0).
- Er broedden ongeveer 60 paren **Grauwe Kiekendief** met daarbij opnieuw een succesvol broedgeval in Overijssel maar voor het eerst in decennia geen enkele in Flevoland.
- Met circa 60 bezette nesten was het een recordjaar voor de **Rode Wouw**, die sinds 2010 jaarlijks in ons land broedt (2023-24: 35 resp. 41).
- De 8 paren **Zwarte Wouw** met nest(bouw) is eveneens een record. Meldingen kwamen uit Limburg (4), Gelderland, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Brabant (allen 1). De Zwarte Wouw is vanaf 2009 een jaarlijkse broedvogel met meestal 1-3 paren. Recent steken enige jaren daar bovenuit (2022: 5, 2024: 6).
- In het broedseizoen startten 45 paren **Zeearend** met een nest (2024: 40) waarvan 43 paren ook broedden en 33 jongen kregen. Minimaal 64 jongen vlogen uit.

Dwergooruil tot Bonte Kraai

- Langs het spoor in Weert zong van 13 mei tot en met 8 juni een **Dwergooruil**.
- Het was 'regulier' jaar voor de **Velduil** met vooralsnog alleen 10 territoria in het Waddengebied.
- Het aantal **Oehoes** steeg naar het recordaantal van (minstens) 129 territoria; een groei van 24% in een jaar tijd.
- De **Hop** lijkt weer een vaste broedvogel te worden in ons land met dit jaar een, voor huidige begrippen, recordaantal van 11 territoria: op de Veluwe (2 broedgevallen, 2 territoria), in de Zuid-Hollandse duinen (1 broedgeval, 3 territoria), in Twente (broedgeval), in de Achterhoek (territorium) en in Limburg (territorium). Het aantal zekere broedgevallen sinds 1990 is hiermee gegroeid naar 16 waarvan 14 in de afgelopen zes jaar – de overige twee waren in 1995 en 2012.
- De **Bijeneter** is inmiddels al een vaste broedvogel geworden. Met minimaal 21 broedgevallen was het een recordjaar voor de soort die werd aangetroffen in Zeeland (10), Noord-Holland (4), Gelderland (3 – een primeur –, met 2 in de oever van de Maas en 1 in een wand langs de Waal), Zuid-Holland (2) en Limburg (2).
- Draaihalzen** deden een stapje terug in enkele voor de soort belangrijke gebieden in het noorden (Drents-Friese Wold, Holtingerveld, Dwingelderveld) waar 71-77 in territoria werden geteld (2024: 106-111). In zeven telgebieden op de Veluwe was de stand redelijk vergelijkbaar (2024: 25 territoria, 2025: 23).
- Een zuivere **Bonte Kraai** voerde in juni in Den Haag zijn/haar partner, een Zwarte Kraai. Er werd geen nest gevonden.

▲ Iberische Tjiftjaf met voer.

Foto: Wouter van der Ham

▲ Wordt 2025 een Europese Kanarie-loos jaar?

Foto: Anja van Halbeek

Buidelmees tot Grauwe Gors

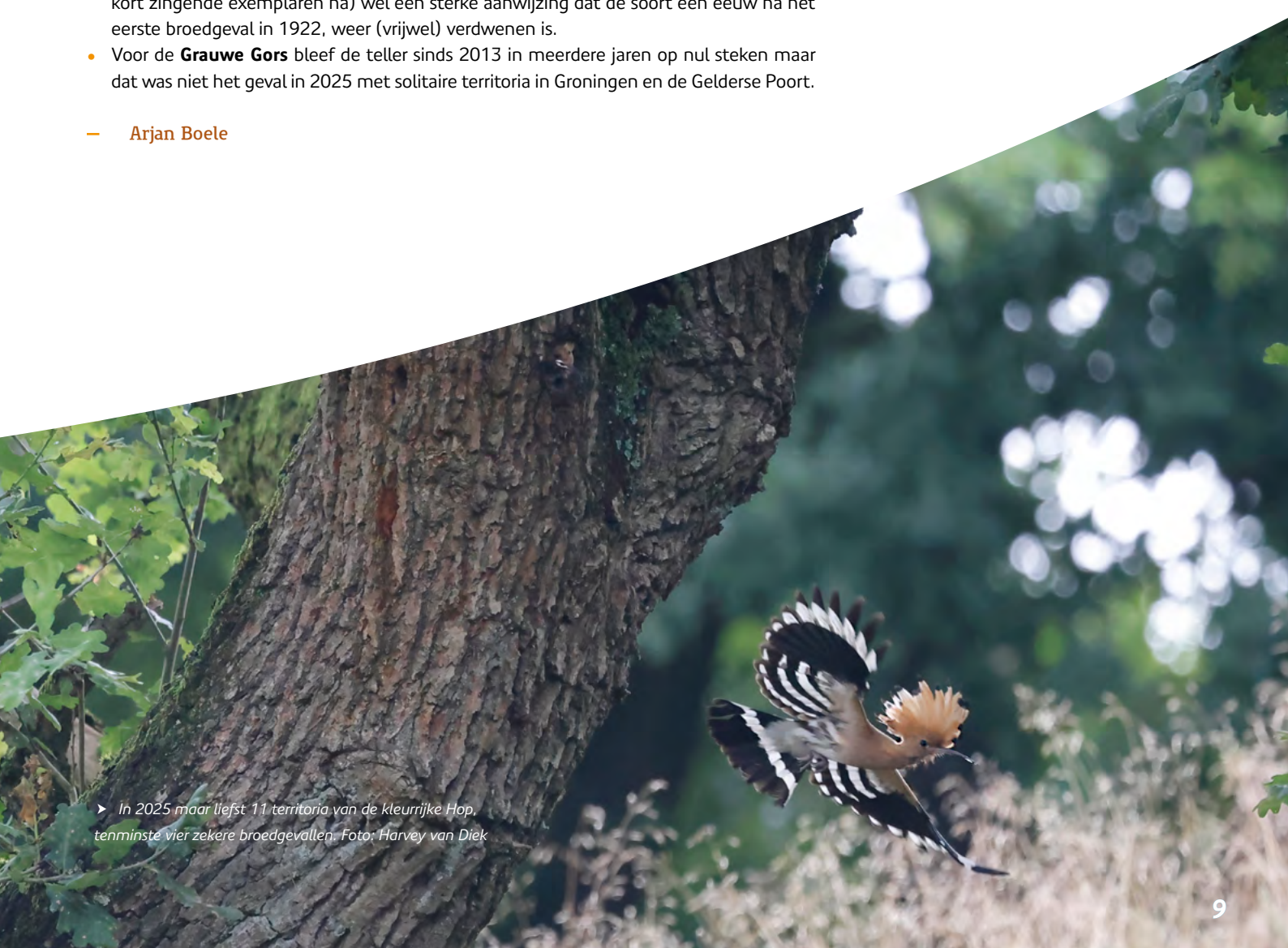
- Territoriale **Buidelmezen** zaten in het Waddengebied, Zwarte Meer (beide 2), Groningen en bij Arnhem (beide 1).
- Het voor zover bekend eerst bewezen broedgeval van een **Iberische Tjiftjaf** vond plaats op Schiermonnikoog waar een, heel knap ontdekt, vrouwtje Iberische Tjiftjaf met een (waarschijnlijk normaal) mannetje Tjiftjaf vier jongen grootbracht. Territoria werden daarnaast gemeld bij Emmeloord, Heemskerk en Vaals.
- **Orpheusspottvogels** die minstens tien dagen zongen, en daarmee voldeden aan de criteria voor een territorium, werden gevonden in Limburg (8), Zeeland (2, waarbij een paar dat jongen voerde), Noord-Brabant (1) en op Goeree in Zuid-Holland (1).
- Buiten Zeeland, met het kerngebied Saeftinghe, werden territoria van de **Graszanger** gevonden in Zuid-Holland (10), het westen van Brabant (6), in de omgeving van Den Oever (4) en in de Onlanden, Westbroek (Utrecht) en Koningsbosch (Limburg) (allen 1).
- De vijf territoria van **Kramsvogels** lagen alle in het (zuid)oosten van het land.
- **Kleine Vliegenvangers** zongen langere tijd bij Emmen en op de Zuidoost-Veluwe.
- Een paar **Roodbuikwaterspreeuwen** bracht twee jongen groot in Zuid-Limburg.
- Er werd geen enkel territorium van de **Europese Kanarie** bekend. Hoewel de soort niet jaarlijks compleet geteld wordt, is twee jaar op een rij met nul territoria (op een aantal kort zingende exemplaren na) wel een sterke aanwijzing dat de soort een eeuw na het eerste broedgeval in 1922, weer (vrijwel) verdwenen is.
- Voor de **Grauwe Gors** bleef de teller sinds 2013 in meerdere jaren op nul steken maar dat was niet het geval in 2025 met solitaire territoria in Groningen en de Gelderse Poort.

— Arjan Boele

Meldingen en gegevens

Meldingen kwamen uit het Meetnet Broedvogels (onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), aangevuld met onder meer informatie via werkgroepen (zoals Zeearend, Oehoe, Bijeneter), soortspecialisten (zoals voor Visarend, Rode en Zwarte Wouw, Blauwe Kiekendief), districtscoördinatoren, waarneming.nl, dutchbirding.nl, dutchavifauna.nl, Grauwe Kiekendief – Kenniscentrum Akkervogels, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, provinciale landschappen en Deltamilieu Projecten.

Als een soort niet in dit overzicht voorkomt, wil dat niet direct zeggen dat de soort ontbrak in 2025. Niet alle gegevens zijn al geverifieerd en het volledige overzicht zal in de jaar-rapportage worden opgenomen die in juli 2026 bij alle broedvogeltellers in de (digitale) bus zal vallen.

► In 2025 maar liefst 11 territoria van de kleurrijke Hop, tenminste vier zekere broedgevallen. Foto: Harvey van Diek